

IKASLEAREN ESKULIBURUA

C1 - C
baimenak

AURKIBIDEA

1. GAIA | GIDARIAREN EGOERA PSIKOFISIKOA

10

ALKOHOLA	10
ALKOHOLEMIA ETA ALKOHOLEMIA-TASA	11
DROGAK	15
SUBSTANTZIA-MOTAK ETA KONTSUMITZEAN SORTZEN DITUZTEN EFEKTUAK	15
DROGEI ETA GIDATZEARI BURUZKO ARAUAK	16
GAIXOTASUNAK ETA SENDAGIAK	16
GAIXOTASUNAK	17
LOA EDO LOGURA GIDATZEAN	20
LOAK EDO LOGURAK GIDATZEAN DITUEN EFEKTUAK	20
LOGURA AGERTZEA ERRAZTEN DUTEN EGOERAK	21
NEKEA ETA GIDATZEA	22
NEKEAK GIDATZEAN DITUEN EFEKTUAK	22
GIDATZEAN NEKEA ERAGITEN DUTEN FAKTOREAK	23
ARRETA-GALTZEAK	24
ARRETA GALTZEAK ERAGINDAKO ISTRIPUAREN DESKRIKAPENA EDO PROFILA	24
ARRETA GALTZEAREN ZERGATI OHIKOENAK	25
JOKABIDE INTERFERENTEAK	25
TESTA	28

2. GAIA | IBILGAILUEN OINARRIZKO EZAGUTZAK

29

IBILGAILUEN SAILKAPENA	29
DEFINIZIOAK	29
IBILGAILU MOTORDUNAK	30
KAMIOI-MOTAK	32
SALGAIK GARRAIATZEKO IBILGAILUEN KATEGORIAK	35
GEHIENEO MASAK ETA DIMENTSIOAK	36
OINARRIZKO KONTZEPTUAK	36
IBILGAILU MOTORDUNEN ARDATZ BAKOITZEKO BAIMENDUTAKO GEHIENEO MASAK	37
IBILGAILU MOTORDUNETARAKO BAIMENDUTAKO GEHIENEO MASAK	38
BAIMENDUTAKO GEHIENEO DIMENTSIOAK	39
TESTA	41

3. GAIA | DOKUMENTAZIOA

43

GIDARIAREN DOKUMENTAZIOA	43
GIDABAIMENA	43
PUNTUKAKO BAIMENA	47
GAITASUN PROFESIONALAREN AGIRIA (GPA)	52
IBILGAILUAREN DOKUMENTAZIOA	56
ZIRKULAZIO-BAIMENA	56
AZTERKETA TEKNIKOKO TXARTELA	58
ERANTZUKIZUN ZIBILEKO NAHITAEZKO ASEGURUA	65

ESTATUKO ETA NAZIOARTEKO TRAFIKOKO SALGAIEN ERREPIDEKO GARRAIOARI BURUZKO DOKUMENTAZIOA	67
ERREPIDEKO GARRAIO-MOTAK	67
SALGAIK GARRAIATZEKO BAIMENAK	71
KONTROL-AGIRIA	75
SALGAIEN ERREPIDEKO NAZIOARTEKO GARRAIOA	78
NAZIOARTEKO GARRAIOEN SAILKAPENA	79
ADUANA-ERREGIMENA	79
TESTA	83

4. GAIA | ZIRKULAZIO-ARAUAK

85

BIDEARI BURUZKO DEFINIZIOAK	85
HIRIARTEKO BIDE MOTAK (ERREPIDEAK)	85
BIDEAREN ZATIAK	87
BIDE-SEINALEAK	88
ARAU OROKORRAK	88
AGENTEEN SEINALEAK ETA AGINDUAK	90
ALDI BATERAKO SEINALEAK ETA BALIZA-SEINALEAK	91
SEMAFOROAK	92
SEINALE BERTIKALAK	93
BIDE-MARKAK	95
BIDEAREN ERABILERA	95
GALTZADAKO ERREIEN ERABILERA	96
ERREI ERRESERBATUEN ERABILERA	97
BAZTERBIDEAREN ERABILERA	99
ZIRKULAZIOAREN ANTOLAMENDU BEREZIA, SEGURTASUN- EDO ARINTASUN-ARRAZOIENGATIK	100
IBILGAILUEN ARTEKO DISTANTZIAK	103
ZIRKULAZIOAREN KALITATE-MAILAK	104
AUTOBIDE ETA AUTOBIETAKO ARAU ESPEZIFIKOAK	104
AUTOBIDE EDO AUTOBIETARAKO SARBIDEA	104
AUTOBIDEETAN EDO AUTOBIETAN ZIRKULATZEA	106
ABIADURA	107
ABIADURA-MUGAK	107
BESTE ABIADURA BATZUK	109
ABIADURARI DAGOZKION SEINALEAK	109
ABIADURA MURRIZTU BEHAR DEN KASUAK	111
ARGI-SISTEMAK	112
PASATZEKO LEHENTASUNA	115
SEINALEZTATUTAKO BIDEGURUTZEAK	115
SEINALEZTATU GABEKO BIDEGURUTZEAK	116
ZIRKULAZIO BIRAKARIKO PLAZAK ETA BIRIBILGUNEAK	117
LEHENTASUNEZKO IBILGAILUAK	118
TRENBIDE-PASAGUNEAK, ZUBI MUGIGARRIAK, BIDE-TARTE ESTUAK ETA OBRETAN DAUDENAK	119
MANIOBRAK	120
SEGURTASUN-ARAUAK	120
ONARRIZKO ZIRKULAZIO-MANIOBRAK	121
TESTA	131

5. GAIA | GIDATZE SEGURUA

133

IBILGAILU ASTUNAK GIDATZEA ETA HORREK ZIRKULAZIOAN	
DITUEN ONDORIOAK	133
ARRISKUAK BIDEAN	134
BIHURGUNEAK	134
BEHERANZKO ETA GORANZKO ALDAPAK	137
BIDEAREN BESTE INGURUABAR BATZUK	139
GAUEZ GIDATZEA	139
ERREPIDEKO HIPNOSIA	140
IKUSMENAREN FUNTZIONAMENDUA	140
GAUEZ GIDATZEAN SEGURTASUNA HOBETZEKO GOMENDIOAK	142
BALDINTZA METEOROLOGIKO TXARRETAN GIDATZEA	143
EURIA	143
IZOTZA	144
ELURRA	145
LAINOA	149
KE- EDO HAUTS-LAINOAK	150
HAIZEA	151
EGUZKI-ARGIA	152
TUNELETAN ZIRKULATZEA	153
AURREKO TARTEA	153
TUNEL BATEAN EDO AZPIKO PASABIDE BATEAN IBILGETZEA	154
SUTEETAN NOLA JOKATU	155
TESTA	157

6. GAIA | IBILGAILUAREN KARGA

159

IBILGAILU ASTUNEK BIDE-SEGURTASUNEAN DUTEN ERAGINA	159
KARGARI BURUZKO OHAR OROKORRAK	160
KARGA BEHAR BEZALA MANIPULATZEKO ETA GARRAIATZEKO	
ARRETA-NEURRIAK	161
KARGA KOKATZEA ETA EUSTEA: KARGA ESTIBATZEA	163
IBILGAILUTIK IRTETEN DEN KARGA	165
IRTETEN DEN KARGA SEINALEZTATZEA	167
SALGAIK KARGATZEA ETA DESKARGATZEA	168
GIDARIAREN ERANTZUKIZUNA	169
KARGAREKIN ZIRKULATZEA	169
KARGAREKIN, MASAREKIN ETA LUZERAREKIN LOTUTAKO SEINALEAK	169
TESTA	172

7. GAIA | GIDATZE-DENBORAK ETA ATSEDENALDIAK

173

GIDATZE-DENBOREN ETA ATSEDENALDIEN DEFINIZIOAK	173
GIDATZE-DENBOREN DEFINIZIOAK	173
ATSEDENALDIEN DEFINIZIOAK	174
TAKOGRAFOA	179
GIDARIAK HAUTATU BEHAR DITUEN JARDUNALDI-SINBOLOAK	179
TAKOGRAFOAK BETE BEHAR DITUEN BALDINTZAK	180

INSTALATZERA ETA ERABILTZERA BEHARTUTA DAUDEN IBILGAILUAK, ETA SALBUETSITA DAUDENAK	181
TAKOGRAFO-MOTAK	182
TAKOGRAFO ANALOGIKOA	183
TAKOGRAFO DIGITALA	184
DATUAK GORDETZEKO BETEBEHARRA	188
TESTA	189

8. GAIA SEGURTASUN AKTIBOA, PASIBOA ETA PREBENTIBOA	191
SEGURTASUN AKTIBOA, PASIBOA ETA PREBENTIBOA	191
SEGURTASUN AKTIBOA	191
ARGI-SISTEMA	191
IBILGAILUAREN ZATI GARDENAK	193
ESEKIDURA-SISTEMA	193
DIREKZIO-SISTEMA	194
PNEUMATIKOAK	195
FRENOAK	195
GIDATZE-SISTEMA AURRERATUAK (ADAS)	196
SEGURTASUN PASIBOA	199
SEGURTASUN-UHALA	199
AIRBAGA	199
BURU-EUSKARRIA	200
BIDAIARI-TOKIAREN SEGURTASUNA	201
EZ ENPOTRATZEKO GAILUAK	201
SEGURTASUN PREBENTIBOA	203
ATZERAISPILUAK	203
DISEINU ERGONOMIKOA	204
GIDATZE PREBENTIBOA	204
TXALEKO ISLATZAILEA	211
TESTA	213

9. GAIA IBILGAILUAREN EZAGUTZA	215
IBILGAILUAK ERAIKITZEKO PRINTZPIOAK	215
MOTORRA	215
BARNE-ERREKUNTZAKO MOTORREN FUNTZIONAMENDUA	215
MOTOR BAT OSATZEN DUTEN OINARRIZKO SISTEMAK	216
TRANSMISIO-SISTEMA	218
DIREKZIO-SISTEMA	222
ESEKIDURA-SISTEMA	223
SISTEMA ELEKTRIKOA	225
FRENO-SISTEMA	227
FRENO-MOTAK	227
GURPILAK	231
GURPILEN FUNTZIOAK	231
GURPIL BATEN ELEMENTUAK	231
PNEUMATIKOAK	231
TESTA	235

10. GAIA | IBILGAILUAREN MANTENTZEA**237**

IBILGAILUA MANTENTZEAREN GARRANTZIA	237
MANTENTZE-MOTAK	237
KONTROL- EDO AZTERKETA-MOTAK	237
SISTEMA BATZUEN MANTENTZE ESPEZIFIKOA	241
KOIPEZTATZE-SISTEMA	241
HOZTE-SISTEMA	242
TRANSMISIO-SISTEMA	243
DIREKZIO-SISTEMA	244
ESEKIDURA-SISTEMA	245
SISTEMA ELEKTRIKOA	246
FRENATZE-SISTEMAK	247
GURPILAK ETA PNEUMATIKOAK	248
IBILGAILUKO BESTE EGIAZTAPEN BATZUK	251
IBILGAILUAREN SISTEMETAKO MATXURA-ZANTZUAK	252
TESTA	255

11. GAIA | GIDATZE ARRAZIONAL ETA EFIZIENTEA**257**

KONTSUMOA OPTIMIZATZEAREN GARRANTZIA	257
MODU EFIZIENTE ETA ARRAZIONALEAN GIDATZEAREN ABANTAILAK ETA ONURAK	258
ERREGAI-KONTSUMOAN ERAGINA DUTEN FAKTOREAK	259
FRENATZEKO ETA ABIADURA MURRIZTEKO SISTEMAK ERABILTZEA	262
EKOVIDATZEKO JARRAIBIDEAK	264
ERRESISTENTZIA AERODINAMIKOA	268
GARRAIOAK INGURUMENEAN DUEN INPAKTUA	270
GAS KUTSATZAILEEN EFEKTUAK	271
NOLA MURRIZTU DEZAKE GIDARIAK KUTSADURA?	272
INGURUMEN-BEREIZGARRIAK	273
ISURI GUTXIKO EREMUA	273
TESTA	275

12. GAIA | TRAFIKO-ISTRIPUAK**277**

TRAFIKO-ISTRIPUAK	277
KONTZEPTUAK	277
ISTRIPUEN KOSTUAK	279
ISTRIPUEN SAILKAPENA ETA ESTADISTIKAK	279
ARRISKU-FAKTOREAK ETA -TALDEAK	280
ISTRIPUETAN NOLA JOKATU	281
SOROSPENA EZ EMATEAREN DELITUA	281
ISTRIPUAREN LEKUA UZTEAREN DELITUA	281
JARDUTEKO AGINDUA - BAL	281
ZAURITUEN AURREAN JARDUTEKO OINARRIZKO IRIZPIDEAK	283
ZAURITUEN BALORAZIOA	283
ALBOKO SEGURTASUN-POSIZIOA	285
BIHOTZ-BIRIKETAKO BIZKORTZEA	285
ODOLJARIOAK	287

HAUSTURAK	288
ERREDURAK	289
LESIOAK	289
LEHEN SOROSPENeko BOTIKA-KUTXA	290
TESTA	291

IBILGAILU ASTUNEK BIDE-SEGURTASUNEAN DUTEN ERAGINA

Karga garraiatzen ari diren ibilgailu astunak gidatzeak zailtasun gehigarriak dauzka, bai gidari profesionalarentzat, bai bidearen gainerako erabiltzaileentzat.

- Galtzadan, ibilgailu hauek:
  - **beren bolumenagatik**, beste batzuek baino leku handiagoa hartzen dute, eta, beraz, bidearen gainerako erabiltzaileei zaildu egiten diete zirkulazioa.
  - **beren luzeragatik**, denbora gehiago behar izaten dute zirkulazioan sartzeko, aurreratzeko eta aurreratuak izateko.
- Gidariak ez dute atzerantz inolako ikuspenik izaten, normalean ez baitute barneko ispilurik izaten.

Ibilgailu astunen gidariak, kargatutako ibilgailuaren masa kontuan hartuta, oso argi izan behar dute ibilgailuaren portaera.

Erantzuteko duen gaitasuna, ezin baitu hutsik dagoenean bezain azkar azeleratu eta frenatu.

Garraiatzen ari den kargaren ezaugarriak eta berezitasunak.

Galtzadan hartzen dituen luzera, zabalera eta altuera, eta maniobratzeko behar duen espazioa.

Ibilgailu astunei, beren moteltasuna, masa edo dimentsioak direla-eta, arreta berezia jarri behar zaie.

- Bai **beren bolumenagatik**, bai garraiatzen duten kargagatik, bidearen gainerako erabiltzaileei zaildu egiten diete aurreko ikuspena.
- Bihurguneetan eta bidegurutzetan biratzean, ibilgailu hauen atzealdea askotan atera egiten da erreitik, eta ondokoan sartzen da.

KARGARI BURUZKO OHAR OROKORRAK

Ezein ibilgailu ez dago baimenduta bide publikoetatik zirkulatzeko, baldin eta gainditu egiten badu:

- **gehieneko masa baimendua** (GMB); hau da, pertsonen, ekipajearen eta garraiatzen duen kargaren pisuaren batura.
- **ardatz bakoitzeko onartzen den pisua.**

Honako hauek debekatuta daukate zirkulatzea:

- gurpil pneumatikoak (edo antzeko elastikotasunekoak) dituzten ibilgailuek, zoladurari 9 kg-tik gorako presioa egiten badiote euskarri-azalera gordineko cm² bakoitzeko.
- ibilgailu motordunaren atzeko ardatzaren eta atoiaren aurrealdekoaren arteko distantzia 3 metrotik beherakoa duten ibilgailu-taldeek.

Salgaiak garraiatzeko ibilgailuek horretarako gaitutako lekuetan bakarrik eraman ditzakete pertsonak.

- Salbuespen gisa, kargarako eremuetan pertsonak garraia ditzakete, garraiatzen duten materialak hala eskatzen duenean eta beharrezko baimenak dituztenean.
- Ibilgailu misto moldagarriek lotzeko gailu bat eraman behar dute bidaiariak babesteko.

Karga behar bezala jartzea eta lotzea oso garrantzitsua da zure ibilgailuaren eta gainerako erabiltzaileen segurtasuna bermatzeko.

• Kargak ez du hau egin behar:

- zarataedohaitsa sortu eta gainerako bide-erabiltzaileei eragozpenak eragin.
- ibilgailuaren oinplanoko proiektiotik kanpora irten, salgaien garraiorako soilik diren etan izan ezik, karga banaezina bada.
- ibilgailuaren argiztapen- eta seinalez tapen-gailuak ezkutatu.
- Karga eta euste-elementuak asfaltotik arrastatu gabe eta ibilgailuaren egonkortasuna arriskuan jarri gabe ipini behar dira.
- Kargak ondo lotuta eta bermatuta egon behar du, ibilgailuaren azelerazio, bat-bateko frenatze eta indar zentrifugo berak izaten baititu.

Karga eta egokitze- edo babes-elementuak behar bezala finkatu behar dira, aske egon ez daitezzen.

Sokak, kableak eta kateak bidaia hasi aurretik eta bidaian zehar berrikusi eta tenkatu behar dituzu.

KARGA BEHAR BEZALA MANIPULATZEKO ETA GARRAIATZEKO ARRETA-NEURRIAK

- Kontuan izan ibilgailuaren gehieneko masa baimendua (GMB).
- Karga-espazioen bolumena enbalajeen arteko espazio hutsak betez optimizatu.
- Deskarga errazten duen plan bat erabili.
- Babestu karga eta saihestu salgaiak ibilgailuari, bidaiariei edo bide-erabiltzaileei kalteak eragitea.
- Birbanatu karga deskarga partzial bakoitzaren ondoren, ibilbide osoan segurtasuna bermatzeko.

- Ez jarri salgai astunik salgai arinen gainean.
- Ez jarri salgai batzuk beste batzuen ondoan, baldin eta, salgai horiek kontaktuan jarriz gero, edukiak kaltetu egin badaitezke. Adibidez, ez garraiatu elkarrekin hezetasuna askatzen duten salgaiak eta uraren presentziaren eragina jasaten duten salgaiak.
- Animalia biziak garraiatzen badituzu, arreta berezia jarri beharko duzu, haien mugimenduak aldatu egin baitezake zure ibilgailuaren grabitate-zentroa.

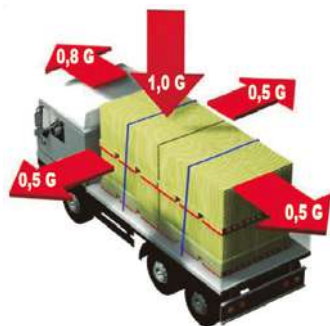
- Txasisari lotutako finkatze-elementuek jasan behar duten esfortzuaren transmisioarekiko erresistentzia egokia dutela bermatzeko, honako hauek ere berrikusi behar dituzu:

- olanak: tenkatuta eta gogor lotuta eraman behar dira, haizeak martxan kendu edo hautsi ez ditzan.
- altxagarriak, ziriak, etab.: ondo lotuta egon behar dute, eta sendoak eta kargarako egokiak izan behar dira.

Ibilgailu bat kargatzean, kontuan izan:

Olanak soka gurutzatuekin segurtatu behar dituzu eta tenkagailu elastikoak erabili behar dituzu. Olanak jaso ondoren, saiatu izurrak atzerantz orientatuta egon daitezen, haizeak altxa ez ditzan.

Karga behar bezala banatu behar da oinarriaren gainazalean, grabitate-zentroa jaisteko.

- kabina laburreko kamioietan, aurreko ardatzak kargaren % 30 jasaten du, eta atzeko ardatzak % 70.
- kabina luzeko kamioietan, aurreko ardatzak kargaren % 20 jasaten du, eta atzeko ardatzak pisu osoaren % 80.

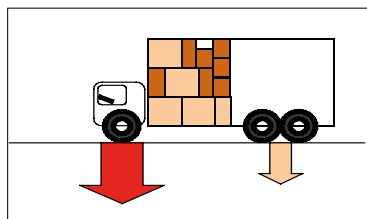
ARDAZTEKO GAIKARGA

Ibilgailuaren ardatz bakoitzak jasaten duen masa indarrean dagoen araudiak kalkulatzeko eta mugatzen du.

Oso arriskutsua da ardatzetako bat gehiegi kargatzea, adibidez ibilgailuarentzat astunegia den salgai bat eramateko, ibilgailuaren ardatz batek bestetik jasaten duen masa deskonpentsatu egin daitekeelako. Gainera:

- handitu egiten ditu frenatze-tartea eta geratze-tartea.
- frenatzean, ibilgailuak portaera okerra izaten du.
- Pneumatikoak behar baino lehen higatzen dira.

Karga gaizki estibatzeak eta karga-espazioa modu desegokian erabiltzeak ardatzetako bat gehiegi kargatzea eragin dezake.

Pneumatikoen galtzadan egindako presioak ez du 9 kg/cm²-tik gorakoa izan behar.

Ardatz eragile batek jasaten duen masa ez da ibilgailuaren edo ibilgailu-taldearen kargapeko masa osoaren % 25 baino txikiagoa izan behar.

Estibatzeko arauen helburua masak modu orekatuan banatzea da, hauek lortzeko:

- trakzioa eta atxikimendua ardatz gidarian izatea beti.
- kargaren zatirik handiena tandem ardatzek edo tandem triaxialek jasatea.

Ibilgailuaren pisuaren gutxienez % 20 direkzioa duten ardatzen gainean bermatu beharko litzateke, kamioiaren segurtasun ona eta maniobragarritasuna bermatzeko.

Direkzioaren ardatza (aurrekoa) gaitzatzeko gehiegizko pisua eragiten du direkzio-ardatzaren gainean, eta gidatze astun eta ez-segurua eragin dezake; gainera, ez da ahaztu behar normalean frenoak gehiegi berotzen dituela eta pneumatikoen higadura goiztiarra eragiten duela.

Atzeko ardatza gainkargatzeak honako hauek eragiten ditu:

- gehiegizko ahalegina atzeko esekidurarako; horrek handitu egiten du istripu bat izateko aukera edo, gutxienez, matxura mekaniko larria izatekoa.
- euskarriarik eza aurreko ardatzean palanka-efektuagatik eta, horren ondorioz, pneumatikoen norabide-falta eta higadura goiztiarra lerraduraren ondorioz; gainera, atzealdeko esekidurak gehiegizko esfortzua egin behar izaten du, eta horrek kolpeak eragiten ditu txasisean.

Ibilgailuak frenatzean portaera txarra izatea aurreko ardatzaren eta atzeko ardatzaren gainkargaren ezaugarri tipikoa da.

KARGA KOKATZEA ETA EUSTEA: KARGA ESTIBATZEA

Karga ondo kokatzea eta ondo eustea oinarritzkoa da ibilgailuaren portaera dinamikoa onartzeko eta hura aprobetxatzeko.

Karga modu egokian kokatzeko, arau batzuk bete behar dira, eta jakin behar da frenatzean, azeleratzean, bihurguneak hartzean eta goranzko nahiz beheranzko aldapetan zirkulatzean ibilgailuak nolako dinamika duen. Modu egokian estibatzeak arindu egiten ditu norabide desberdinetan jarduten duten inertzia-indarrak, batez ere bat-batean abiatzean edo frenatzean.

Estibatzearen oinarritzko printzipioetako bat hau da: masa-zentroa (MZ) ahalik eta baxuen egotea.

- **Kargatzaileak edo estibatzailak** badaki karga nola jarri behar den eta horretarako baliabideak dauzka.
- **Bidaltzaileak** garraiatu nahi duen kargari buruzko informazioa ematen du.
- **Gidariak** biderearen baldintzetara eta bere baldintza pertsonaletara egokitu behar du gidatzeko modua, baita garraiatzen duen kargaren baldintzetara ere; gainera, karga behar bezala banatuta dagoela gainbegiratu behar du.

Garraio- eta logistika-zentro handietan, karga behar bezala banatzeko eginkizun garrantzitsuan bakarrik aritzen diren langileak egoten dira: estibatzailak edo kargatzaileak.

Paketeria-garraioan, garraiolariak berak kokatzen eta estibatzen ditu salgaiak ibilgailuan.

Igorleari (kargatzaileari) eta hartzaileari dagokie kargak estibatzea eta desestibatzea hurrenez hurren.

Arau-hauste oso astuna da ibilgailu baten karga gaizki kokatuta egoteagatik bidera erortzea, horrek arrisku larria sortzen baitie gainerako erabiltzaileei.